

POLITIET

NR	631.00
DATE	5/11-08
NR	200803042-034

Det Kongelige Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
200803042

Vår referanse
2008/02246-3 008

Dato
4. november 2008

Høring - forslag til endring i gjeldsordningsloven

Det vises til brev fra Barne- og likestillingsdepartementet av 18. juli 2008 der det bes om innspill til forslag til endring i gjeldsordningsloven.

Kravet om utenrettslig forhandlinger ("egenforsøk")

Departementet foreslår nytt 3. ledd i gol. § 1 -3. At egenforsøk som hovedregel består er Hordaland politidistrikt enig i. Samtidig er vi positiv til endring i paragrafen. Det er slik vi ser det en kodifisering av gjeldende praksis. Det at det fremkommer klart i ordlyden at det skal foretas en individuell vurdering av skyldners reelle muligheter til forhandling med kreditorfellesskapet er positivt. Dette vil være av betydning for mer **likebehandling** av skyldner i denne startfasen. Denne tilføyelsen kan også bidra til at kontorer som sjelden mottar søknad om gjeldsordning i større grad blir sikker på vurdering av vilkåret "egenforsøk". Det har fremkommet at skyldnere pga dette vilkår ofte har følt at de har blitt "offer" for svingdør effekten. Først kontaktes den lokale namsmann. Svar der er at vilkåret "egenforsøk" ikke er oppfylt. Deretter videresendes skyldner til den kommunale gjeldsrådgivningstjenesten. Den kommunale gjeldsrådgivertjenesten har mange steder betydelig saksbehandlingstid. Når det endelig er foretatt en vurdering der kan resultatet være oversendelse av saken til den lokale namsmann. Som departementet selv innledningsvis anfører, medfører denne frem og tilbakeføring av skyldner, mellom to offentlige etater, som allerede er i en vanskelig situasjon, en unødvendig lang saksbehandlingstid før namsmannen realitetsbehandler søknad om gjeldsordning. Det er viktig at gjeldsordningsloven bidrar til å redusere belastningene for skyldner.

Låneopptak i gjeldsforhandlingsperioden

Forslaget kan etter Hordaland pd virke noe uklart, i den forstand at det savnes vurderingskriterier i ordlyden for når slik samtykke bør gis. Når ordlyd er så knapp kan dette medføre at tilnærmet lik praksis landet over vil bli vanskelig. I tillegg kan denne endring medføre en følelse en glidning i feil retning i forhold til namsmannens nøytrale rolle i en gjeldsordningsprosess. Særlig med henblikk på namsmannens vurdering og deretter samtykke hvis skyldner ikke skulle klare å få til en gjeldsordningsavtale. Hvordan vil

Hordaland politidistrikt

skyldner forholde seg til namsmannen da? Erstatningsspørsmål? Forslaget vil også kunne øke namsmannens oppgaver i forbindelse med søknad om gjeldsordning.

Et annet tema som endringsforslag ikke nevner er hvordan den nye gjelden stiftet i forhandlingsperioden skal behandles i en gjeldsordningsavtale.

Hvis intensjonen er at denne type lån skal holdes utenfor, en gjeldsordningsavtale, hva skjer hvis skyldner trekker søknad etter innvilgelse, venter 2-3 år, søker på nytt og får denne gjeldsposten med i en gjeldsordningsavtale og dermed ettergitt? Skyldner får medhold i låneopptak av namsmannen, så velger skyldner å bruke pengene på andre ting enn det som var forutsetningen for namsmannens aksept?

Departementets begrunnelse for endring i forhold til dagens regel er at ”ny gjeld kan etter omstendighetene framstå som både nødvendig og fornuftig”. Er det et reelt behov med en slik lovendring? Utover lån fra sosialetaten er det realistisk at skyldner kan få lån ut fra sine varige betalingsproblemer hos ordinære finans- og bankinstitusjoner?

På den annen side ser Hordaland politidistrikt at det er omstendigheter som kan fremstå som fornuftig at slik samtykke gis. Hvis faste utgifter herunder strøm, husleie, har hopet seg opp kort tid før og inn i forhandlingsperioden, kan et slikt låneopptak redde forhandlingene. Hvis namsmannen er den som skal gi samtykke vil dette spare tid i en ellers kort forhandlingsperiode. Vi er enig i det som departementet anfører ”at det blir en offentlig kontroll av vurderingen” når samtykke ligger hos namsmannen. Rettssikkerhetshensyn er også tatt med i begrunnelsen ved at nektelse vil kunne påklages etter de alminnelige reglene i tvfbl.

Gjeldsordning for skyldnere bosatt utenfor Norge

Hordaland pd sier seg enig i at det er et behov for å regulere disse skyldnere i forhold til muligheten for å kunne få en gjeldsordningsavtale. Det er en stor gruppe dette gjelder samt et betydelig utestående beløp/inkassokrav det her er snakk om.

Spørsmål Hordaland pd har stilt seg er hvordan utenlandsgjeld skal behandles?

Hvordan skal namsmannen forholde seg til at skyldner har bolig eller andre formuesgoder i sitt nye ”hjemland”?

Fastsettelse av livsopphold og bokostnader. Hvor stor grad av likebehandling kan/skal her tilstrebes?

Det som denne endring i gjeldsordningsloven gir av størst utfordring er hvor slike søknader skal behandles? Hordaland pd anser det som meget viktig at det på dette området er en enhetlig praksis. Departementet anfører muligheten for at et av de større kontorene kan tildeles denne oppgaven. Når det i disse tankene fra departementet anføres likhetstrekk her med for eksempel utleggstrekk overfor utenlandsboere, så virker dette å gå i retning av Namsfogden i Oslo. Vi mener at man ikke ser noen umiddelbar parallell her. Kanskje på grunn av ovennevnte forhold bør Hordaland pd få tildelt disse søknadene om gjeldsordning. Avlastning og fordeling av oppgaver mellom de to største namsfogdkontorene bør tas med ved vurderingen av lokaliseringsspørsmålet.

Skatte- og avgiftskrav

8.3 Utleggstrekk for skatte- og avgiftskrav i forhandlingsperioden

En slik endring i gol § 3-4, 5. ledd vil medføre en fordel for den praktiske gjennomføring for utarbeidelse av forslag til gjeldsordning. I dag brukes det unødvendig tid på å justere etablerte påleggstrekk som løper i forhandlingsperioden, særlig ved bruk av betalingsplaner. Skatteetaten har ingen praksis på å meddele om nedjustering av kravet automatisk, dette medfører at saksbehandler må bruke tid på å kontrollere før avtale vedtas eventuelt før rettsmøte ved tvungen. Med andre ord, gi arbeidsro, som også departementet bruker som begrunnelse for endringsforslaget. Denne endring vil gi større kontroll med denne type gjeld.

8.4 Behandling av krav sikret ved legalpant i bolig

Hordaland pd ser ingen betenkeligheter med en slik endring som forslaget her skisserer. Det er gode argumenter i skyldners favør som her støtter en slik endring, særlig foreldelsesproblematikken og hva dette kan føre til i ytterste konsekvens.

En slik lovendring kan medføre at vi får flere avtaler med lengre gjeldsordningsperiode enn 5 år. Dette fordi perioden kan måtte utvides med den lengden det tar å innfri legalpant med full dekning. Et tungveiende argument for å akseptere denne endring er som departementet også nevner i sin begrunnelse, at det også i dag etter gol. §4-8, 1.ledd, litra g) antas å ligge slik adgang til å gi denne type krav full dekning i gjeldsordningsperioden. En kodifisering gir større grad av lik forståelse og likebehandling noe som bør tilstrebes i stor grad.

8.5 Skatte- og avgiftskrav oppstått etter åpning

Vi har ingen betenkeligheter i forhold til dette konkrete endringsforslag. Det har etter endring av 1. juli 2003 hersket stor usikkerhet og ulik praksis hos de forskjellige namsmenn vedrørende skatte- og avgiftskrav oppstått etter åpning. Det er ønskelig og et stort behov for klarhet på dette området. Det er viktig å fastholde at det å betale skatt- og avgift er en plikt, og bør ikke behandles likt som kreditt-/låneopptak hvor det foreligger aksept av begge parter.

Gjeldsordningsperiodens lengde, alternative oppgjørsformer mv.

Hordaland pd ser det ut fra den samfunnsutvikling som har skjedd og med påfølgende endring i søkermassen, at en større fleksibilitet enn det som gjeldsordningsloven og rettspraksis gir i dag vedrørende gjeldsordningsperiodens lengde, er positivt både i forhold til skyldner og kreditorene. Det gir som nevnt større fleksibilitet og dermed kan muligens flere skyldnere klare å gjennomføre en gjeldsordningsperiode. Vi stiller spørsmål vedrørende forhandlingsperiodens lengde. Er 4 – fire – måneder tilstrekkelig når det kan bli snakk om flere forhandlingsalternativ?

Nytt gol. § 4-2 (1), 4 og 5 pkt.

Det antas at i departementets forslag til nytt 4. og 5. punktum i gol. § 4-2 (1) legger til grunn samme tolkning av varighetsbegrepet som i gol. § 1-3, 1.pkt.

Hordaland pd stiller spørsmål ved virkning for skyldner i etterkant av en gjeldsordning av denne type. Betenkeligheten går på om det må være en etterperiode, ikke som den som er regulert i dag i gol. § 6-2 (4), men en periode hvor skyldner er sperret fra å søke gjeldsordning på nytt. Hvis det viser seg at hovedvekten av skyldnere som får vedtatt denne

type avtale er blant de ressursvake, hva forhindrer de i å starte på samme "runde" igjen med opptak av kreditt, ubetalte regninger osv for deretter å få "ordnet" dette med å søke gjeldsordning på nytt. Dette før det har gått mer enn 2 år siden forrige avtale var "gjennomført". Bør det være en form for karenperiode? Noe av det som er fordelen med dagens situasjon er at i løpet av gjeldsordningsperioden kan skyldner lære seg budsjettstyring/styre personlig økonomi. Ved en avtale etter endringsforslaget vil dette være nærmest utopi.

I forhold til næringsdrivende er vi enig med det som fremkommer i pkt 10 i høringsutkast fra departementet at det ikke er forsvarlig å åpne for at gjeldsordningsperioden skal kunne kortes ned i særlig grad for tidligere næringsdrivende.

Alternativ 1 og alternativ 2

Skal man først hjemle mulighet for å kunne betale et engangsbeløp som endelig oppgjør bør ikke dette diskriminere.

Slik vi ser det vil både alternativ 1 og alternativ 2 kunne føre til at det kun er en mer begrenset gruppe skyldnere som kan få brukt dette alternativet.

Alternativ 3

Ut fra foregående avnitt mener vi at skal man hjemle innbetaling av engangsbeløp bør man innføre det i tråd med alternativ 3.

Gol § 6-1 nytt fjerde ledd

Hordaland pd stiller seg positivt til å få en lovhjemmel som avklarer adgang til førtidig avslutning av en gjeldsordningsavtale. Vi stiller oss likevel spørsmål om det ikke bør være samsvar mellom en endring etter gol. § 6-1 jf 4. ledd og en endring etter nytt 4. ledd 4. og 5. pkt. vedrørende hvem som skal stadfeste en førtidig avslutning av gjeldsordningsavtale. Etter dagens regler skal det først forsøkes en frivillig endring av eksisterende avtale. Dersom kreditor samtykker er det namsmannen som jf gol. § 6-1(4) skal stadfeste en frivillig endring ved skriftlig beslutning. Bør ikke også en førtidig avslutning også hvis kreditorfellesskapet er enig kunne stadfestes av namsmannen?

Etterperiode

Om det bør være en slik etterperiode bør kanskje knyttes opp mot hvilke type avtale skyldner har fått. Hordaland pd ser at hvis man har hatt en gjeldsordningsperiode på 5 år eller mer, vil en etterperiode være som en "tilleggsstraff". Har man klart å gjennomføre periode bør det være mulig for skyldner å stille med blanke ark og å få begynne sitt nye liv uten noen annen form for ris bak speilet enn det som gol. § 6-5 2. pkt hjemler.

Får man en avtale hvor gjelden faller bort med en gang, bør slik Hordaland pd ser det, etterperioden bestå. Kanskje bør det innlemmes en periode hvor det er sperret for skyldner til å levere inn ny søknad om gjeldsordning. Vi ser det ikke som urimelig at skyldnere med en slik avtaleform også må forholde seg til en etterperiode. Å få slettet gjeld umiddelbart vil kunne virke som en noe enkel måte å bli gjeldfri på, til tross for at argumentene for en slik avtale kan være mange og positive. For å "bøte" noe på hvordan andre og samfunnet for øvrig kan ha motforestillinger om en slik "lettvindt" gjeldssanering bør som tidligere nevnt

skyldner ha en etterperiode. Kreditor vil ikke her ha en gjeldsordningsperiode hvor de kan fange opp økonomiske endringer i deres favør.

Behandling av straffebøter under gjeldsordning

Hordaland pd ser det som en fordel at det innlemmes en slik presisering. Regelen er noe uklar slik den er formulert i dag. Det som vi imidlertid ønsker å få meddelt er at vi opplever at påtalemyndighetene til tross for at de har hjemmel til å ettergi/ redusere bøter gitt ved forelegg/forenklet forelegg eldre enn 3 år, ikke tilligger dagens gol. § 4-8 (h) denne mulighet. Vi erfarer at de alltid krever full dekning med betalingsplan.

e.f.

Jan L. Fosse
namsfagd

Saksbehandler:
Lillian Bersaas

Lillian Bersaas
Lillian Bersaas
seksjonsjef